

Ομιλία Οικουμενικού Πατριάρχη στην έναρξη του Συνεδρίου των Αρχόντων

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

“Η Ορθοδοξία καλείται σήμερα να λειτουργήσει ως θετική πρόκλησις εις τον σύγχρονον κόσμον, ως μία θεοκίνητος προοπτική ζωής και ελευθερίας εις μίαν εποχήν επαναπροσδιορισμού της ιεραρχήσεως των αξιών, τοποθετώντας εις την κορυφήν της αξιολογικής κλίμακος την ιερότητα του ανθρωπίνου προσώπου και την ακεραιότητα της δημιουργίας”. Αυτό ανέφερε, μεταξύ άλλων, ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος κατά την ομιλία του στην έναρξη των εργασιών του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου των Αρχόντων του Οικουμενικού Πατριαρχείου με θέμα: «Προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας, της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου», το οποίο διεξάγεται στην Αθήνα.

Ο Παναγιώτατος εξέφρασε αρχικά την την ευαρέσκεια της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας προς τους εμπνευστές, τους οργανωτές και τους χορηγούς του Συνεδρίου, προς τους ομιλητές και όλους τους συμμετέχοντες.

“Περαίνοντες τόν λόγον, ἐπιθυμοῦμεν νά σημειώσωμεν ὅτι ἡ συνάντησις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι χῶρος ἀναδείξεως τῆς ὀρθῆς σχέσεώς της μέ τήν πολιτικήν. Ἐνῷ ἡ Ἐκκλησία δέν ἀσχολεῖται μέ τήν πολιτικήν ἐν τῇ στενῇ σημασίᾳ τοῦ ὅρου, ἡ μαρτυρία της εἶναι οὐσιαστικῶς καί διαχρονικῶς πολιτική. Ἀγωνίζεται κατά τῆς φαλκιδεύσεως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου εἰς τάς ποικίλας ὅψεις της, στιγματίζει τόν ρατσισμόν, τάς διακρίσεις, τάς συγχρόνους μορφάς δουλείας, ἀνθίσταται εἰς τάς δυνάμεις καί τάς τάσεις πού ὑποσκάπτουν τήν κοινωνικήν συνοχήν καί τήν εἰρήνην, προάγει τόν πολιτισμόν τῆς ἀλληλεγγύης καί τοῦ διαλόγου, τῆς συγκλίσεως καί τῆς συνεργασίας. Ἡ ἔνστασις ὅτι αὕτη ἡ παρέμβασις ἐμπλέκει τήν Ἐκκλησίαν εἰς τήν ἀμφισημίαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὅτι ἡ χριστιανική μαρτυρία μετατρέπεται εἰς πολιτικήν πρᾶξιν, στερεῖται θεολογικῆς βάσεως καί εἶναι ἔνδειξις ἐξασθενήσεως τοῦ αἰσθητηρίου διά τήν σημασίαν τῶν ἱστορικῶν ἐξελίξεω”, ανέφερε σε σημείο της ομιλίας του ο Οικουμενικός Πατριάρχης.

Η επίσημη έναρξη του συνεδρίου ξεκίνησε σήμερα το πρωί στη Στοά του Αττάλου στο κέντρο της Αθήνα. Τον Οικουμενικό Πατριάρχη εκπροσωπεί στις εργασίες του συνεδρίου ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος.

Αναλυτικά η ομιλία του Παναγιωτάτου:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμε,

Ἐξοχώτατε ἐκπρόσωπε τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως,

Ἐξοχώτατοι,

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες, Πρόεδροι τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, τῆς Ἀδελφότητος «Παναγία ἡ Παμμακάριστος» καί τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου,

Ἐντιμότατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες,

Ἐκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Χριστός Ἀνέστη!

Ἀπευθυνόμεθα ἐκ Φαναρίου πρὸς ὑμᾶς μετ' αἰσθημάτων τιμῆς καὶ ἀγάπης, παρόντες πνευματικῶς εἰς τό 4ον Διεθνές Συνέδριον τῶν Ἀρχόντων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, μέ θέμα «Προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τῆς δημοκρατίας καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου», ἐν τῷ κλεινῷ ἅστει, βέβαιον διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

Ἐκφράζομεν τὰς εἰλικρινεῖς εὐχαριστίας τῆς ἡμῶν Μετριότητος καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἐμπνευστάς, τοὺς ὀργανωτάς καὶ τοὺς χορηγούς τοῦ Συνεδρίου, πρὸς τοὺς ὁμιλητάς καὶ πάντας τοὺς συμμετέχοντας. Τό τρίπτυχον τῆς θεματικῆς τοῦ Συνεδρίου παραπέμπει εἰς τὰ ἀξιακὰ καὶ κανονιστικὰ θεμέλια τῆς ἀνοικτῆς κοινωνίας, τῆς δημοκρατίας τοῦ κράτους δικαίου καὶ τοῦ κοινωνικοῦ κράτους, εἰς τὸν πυρῆνα τοῦ συγχρόνου πολιτικοῦ πολιτισμοῦ, μέ ἄξονα τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὅποια λειτουργοῦν ὡς βαρόμετρον διὰ τὰς ἀπειλάς κατὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ διὰ τὰς θετικές προοπτικές τοῦ ἐμπράκτου καὶ καθολικοῦ σεβασμοῦ της. Ἡ δέ ἐστίασις εἰς τό ἀνθρώπινον δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας κατονο-μάζει τὴν διάστασιν τοῦ Ὑπερβατικοῦ, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατον νὰ θεμελιωθῇ ὁ ἀπόλυτος σεβασμός πρὸς τό ἀνθρώπινον πρόσωπον.

Ἡ Οἰκουμενικὴ Διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου (10 Δεκεμβρίου 1948) ἀποτελεῖ «τό πιθανότατα πιό γνωστό νομικὸ κείμενον στὸν σύγχρονον κόσμον», ἓνα «μανιφέστο ἀνθρωπισμοῦ», πού ἀνεδύθη μέσα ἀπὸ τὴν μεγαλυτέραν ἀνθρωπιστικὴν καταστροφὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ σήμερον, 75 καὶ πλέον ἔτη μετὰ τὴν πανηγυρικὴν Οἰκουμενικὴν Διακήρυξίν των ὑπὸ τῶν Ἰνωμένων Ἐθνῶν, εἰς τό Προοίμιον τῆς ὁποίας χαρακτηρίζονται ὡς «τό κοινὸ ἰδανικόν, στό ὅποιο πρέπει νὰ κατατείνουν ὅλοι οἱ λαοὶ καὶ ὅλα τὰ ἔθνη», τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου παραμένουν εἰς τό κέντρον της πολιτικῆς ἐπικαιρότητος ὡς σύμβολον δι' ἓνα παγκόσμιον πολιτισμὸν τεθεμελιωμένον ἐπὶ τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας.

Βεβαίως, εἶναι ἀκριβῶς αὕτη ἡ οἰκουμενικὴ ἀξίωσις των πού ἀμφισβητεῖται ἐντόνως εἰς τὴν ἐποχὴν μας, κυρίως ἐκ μέρους τῶν μὴ δυτικῶν λαῶν καὶ πολιτισμῶν καὶ τῶν μὴ χριστιανικῶν θρησκειῶν. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, μέ περισσὴν εὐκολίαν, χαρακτηρίζονται ὡς μία «ἀμιγῶς δυτικὴ ἰδέα περὶ δικαίου», ἀκόμη καὶ ὡς «δούρειος ἵππος τῆς Δύσης» διὰ πολιτισμικὴν ἐπιβολὴν ἐπὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου. Καὶ εὐρύτερον, ὅμως, παρὰ τὰς ἐπιμέρους προόδους πού ἔχουν

συντελεσθῇ εἰς τό πεδῖον τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως καί τῆς διεθνοῦς προστασίας των, τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου παραβιάζονται βάνανυσα καί χρησιμοποιοῦνται ὡς πρόφασις καί ὡς ἀνθρωπιστικός μανδύας διά παρεμβάσεις εἰς τό ἐσωτερικόν ἄλλων κρατῶν. Καίριον πρόβλημα ἀποτελεῖ ἐπίσης ἡ ἀλόγιστος διεύρυνσις τοῦ περιεχομένου των, ὥστε καί ἰδιωτικά ἐπιθυμῖαι καί ἐπιλογαί νά βαπτίζωνται «ἀνθρώπινο δικαίωμα». Διά τόν λόγον αὐτόν, καί εἰς τό μέλλον, τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου θά παραμείνουν χρέος, ζητούμενον καί ὄχι ἐξασφαλισμένη πραγματικότητα.

Πολλά διά τήν οἰκουμενικήν πορείαν των φαίνεται ὅτι ἐξαρτῶνται ἀπό τήν στάσιν τῶν θρησκειῶν ἀπέναντί των, ἀπό τήν υἱοθέτησιν τῶν ἀνθρωπιστικῶν αἰτημάτων των ἐκ μέρους τῶν θρησκειῶν, ἀπό τήν συστράτευσιν τῶν θρησκειῶν εἰς τόν ἀγῶνα διά τόν σεβασμόν των. Καί διά τό θέμα τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἰσχύει ὅτι, οἰαδήποτε ἀνάλυσις τῆς συγχρόνου καταστάσεως, ἡ ὁποία δέν ἀναφέρεται καί εἰς τόν ρόλον τῆς θρησκείας, εἶναι ἐλλιπής.

Ἴσως τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου νά εἶναι «τό πιό ἀμείλικτο ἐρώτημα πού τέθηκε ποτέ στίς θρησκείας». Εἶναι τό ἐρώτημα περί τῆς στάσεώς των ἀπέναντι εἰς τόν ἀνθρωπισμόν, τήν ἐλευθερίαν, τήν ἀνοικτήν κοινωνίαν, τόν πλουραλισμόν, ἀπέναντι εἰς τάς ἰδικάς των ἀνθρωπιστικάς παραδοχάς, ἔν ἐρώτημα τό ὁποῖον δέν ἐπιτρέπει ὑπεκφυγάς. Τό διακύβευμα εἰς τήν συνάντησιν τῶν θρησκειῶν μέ τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀποδοχή ἢ μή τῆς οἰκουμενικῆς ἐμβελείας των. Αἱ θρησκεῖαι ὀφείλουν νά κατανοήσουν ὅτι ἡ Οἰκουμενική Διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖ κτῆμα ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Εὐστόχως ἔχει γραφῇ, ὅτι «ὅποιος δέν ἀφήνει τήν οἰκουμενικότητα τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου νά κρίνῃ πρῶτα τόν ἴδιο, δέν ἔχει κατανοήσει τίποτε ἀπό αὐτήν».

Εἰς τόν χῶρον τῆς Ὁρθοδοξίας δέν ὑπάρχει ἐνιαία στάσις ἀπέναντι εἰς τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Μπορεῖ νά λεχθῇ ὅτι κυριαρχεῖ μία «ἀμυντική» τοποθέτησις ἀπέναντι εἰς αὐτά, μία ὑποψία ὅτι ἀποτελοῦν ἀπειλήν διὰ τάς κοινοτικές παραδόσεις μας. Εἶναι βέβαιον ὅτι μία συνολικῶς ἀπορριπτική στάσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπέναντι εἰς τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ θεώρησίς των ὡς ἀμέσου ἀπειλῆς διὰ τήν ταυτότητά μας ἐκπηγάζει ἀπό παρανόησιν τόσον τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον καί τοῦ Ὁρθοδόξου ἡθους. Ὁφείλομεν νά κατανοήσωμεν ὀριστικῶς, ὅτι ἐάν ἀπορρίπτωμεν συλλήβδην τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἀπαρνούμεθα ἕν σημαντικόν τμήμα τῆς ἰδικῆς μας ἀνθρωπιστικῆς παραδόσεως. Προφανέστατα, ἡ Ἐκκλησία ἀναδεικνύει τήν Ἀλήθειάν της ὅταν στηρίζῃ τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καί ὄχι ὅταν συμπλέῃ μέ ἐθνικιστικά ἰδεολογήματα.

Ἡ Ὁρθοδοξία καλεῖται σήμερον νά λειτουργήσῃ ὡς θετική πρόκλησις εἰς τόν σύγχρονον κόσμον, ὡς μία θεοκίνητος προοπτική ζωῆς καί ἐλευθερίας εἰς μίαν ἐποχὴν ἐπαναπροσδιορισμοῦ τῆς ἱεραρχήσεως τῶν ἀξιῶν, τοποθετῶντας εἰς τήν κορυφήν τῆς ἀξιολογικῆς κλίμακος τήν ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί τήν ἀκεραιότητα τῆς δημιουργίας.

Ἡ Ἐκκλησία ἀνθίσταται εἰς τήν βίαν καί τάς δυνάμεις πού ὑποσκάπτουν τήν κοινωνικήν συνοχήν, ἀναδεικνύουσα τό ἥθος τῆς διακονίας, τῆς προσφορᾶς, τῆς βοηθείας καί τῆς εὐχαριστιακῆς χρήσεως τῆς δημιουργίας, κατὰ τῆς κλειστότητος, τοῦ ἀτομοκεντρισμοῦ καί τῆς στάσεως τοῦ «ἔχειν». Τονίζει ἐπίσης ὅτι τό μέλλον δέν ἀνήκει εἰς τόν αὐτοχειροτόνητον «ἀνθρωποθεόν» τοῦ ἐπιστημονισμοῦ, ὁ ὁποῖος καταργεῖ ὅρια καί μέτρα, καταστρέφοντας τούς ὅρους τῆς «ἀνθρωπίνης καταστάσεως» (*conditio humana*) καί γενικώτερον τῆς ζωῆς εἰς τόν πλανήτην γῆ.

Ἡ Ὁρθόδοξος πίστις εἶναι πηγὴ ἐμπνεύσεως καί δυναμισμοῦ διὰ καλήν μαρτυρίαν ἐντός τοῦ συγχρόνου κόσμου καί προωθεῖ τόν διάλογον καί τήν συνεργασίαν διὰ κοινὴν ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων προκλήσεων τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ Ὁρθοδοξία διαθέτει μίαν πλουσίαν παράδοσιν, μεγάλα πνευματικά ἀποθέματα, τά ὁποῖα πρέπει νά ἀξιοποιηθοῦν εἰς τήν συνάντησιν μέ τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Σαφῶς, τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἐκπροσωποῦν τήν ἀμφισημίαν τῆς νεωτερικῆς μεταβάσεως ἀπὸ τὰς «δεδομένας» εἰς τὰς «διαμορφουμένας» ἀξίας. Αὐτὴ ἡ μετάβασις δέν ἦτο ἄνευ κινδύνων. Ὅμως, τό γεγονὸς αὐτό δέν δικαιολογεῖ τήν ταύτισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου μέ τὰς ἀρνητικότητας τῆς νεωτερικότητος ἢ με «φονταμενταλισμόν τοῦ μοντερνισμοῦ».

Καί διὰ τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἰδιαίτερος ὅμως διὰ τὰς μὴ χριστιανικὰς θρησκείας, αἱ μεγαλύτεραι δυσκολίαι εἰς τήν συνάντησιν μέ τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἐντοπίζονται εἰς τό θέμα τῆς κατανοήσεως καί ἐρμηνείας τοῦ

δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

Εἰς τό δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως, τῆς συνειδήσεως καί τῆς θρησκείας ἀναφέρεται τό ἄρθρον 18 τῆς Οἰκουμενικῆς Διακηρύξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου διά τῶν ἐξῆς: «Κάθε ἄτομο ἔχει τό δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως, τῆς συνειδήσεως καί τῆς θρησκείας· στό δικαίωμα αὐτό περιλαμβάνεται ἡ ἐλευθερία γιά τήν ἀλλαγὴ θρησκείας ἢ πεποιθήσεως, ὅπως καί ἡ ἐλευθερία νά ἐκδηλώνει κανεῖς τή θρησκεία του ἢ τίς θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ἢ μαζί μέ ἄλλους, δημόσια ἢ ἰδιωτικά, μέ τή διδασκαλία, τήν ἄσκηση, τή λατρεία καί μέ τήν τέλεση θρησκευτικῶν τελετῶν».

Ἰδιαιτέραν σημασίαν διά τό θέμα μας ἔχει καί ἡ σαφὴς ἀναφορά τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Συνόδου (Κρήτη, 2016) εἰς τό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας: «Θεμελιῶδες ἀνθρώ-πινον δικαίωμα εἶναι ἡ προστασία τῆς ἀρχῆς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ὑπό πάσας τάς προοπτικές αὐτῆς, ἥτοι τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, τῆς πίστεως, τῆς λατρείας καί ὅλων τῶν ἀτομικῶν καί συλλογικῶν ἐκφράσεων θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ δικαιώματος ἐκάστου πιστοῦ νά τελῇ ἀκωλύτως ἀπὸ οἰανδήποτε κρατικὴν παρέμβασιν τὰ θρησκευτικά του καθήκοντα, καθὼς καί τῆς ἐλευθερίας δημοσίας διδασκαλίας τῆς θρησκείας καί τῶν προϋποθέσεων λειτουργίας τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων» (Ἐγκύκλιος, § 16).

Ἀπὸ ὅλας τὰς πτυχάς τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τὰς μεγαλυτέρας ἀμφισβητήσεις ἀντιμετωπίζει τό δικαίωμα «ἀλλαγῆς θρησκείας». Ὅπως ὅμως ἔχει λεχθῆ, ἀκριβῶς τό σημεῖον αὐτό σηματοδοτεῖ τήν «ἀλλαγὴν παραδείγματος» πού ἐνσαρκώνουν εὐρύτερον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐμπόδιον εἰς τήν ὀρθὴν κατανόησιν τοῦ περιεχομένου τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἀποτελεῖ ἡ ἄποψις ὅτι ἐδῶ πρόκειται περὶ κατοχυρώσεως ἀτομικοῦ δικαιώματος, συνδεδεμένου μέ τόν δυτικόν πολιτικόν πολιτισμόν καί διαβρωτικοῦ διά τὰς ἄλλας παραδόσεις.

Τό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἀνοίγει νέας θετικές προοπτικές εἰς τὰς θρησκείας, ἐνῶ ἀπαιτεῖ ἀπό αὐτάς περισσότερον ἀπό τήν ἀνοχήν τοῦ διαφορετικοῦ, ἡ ὁποία, οὕτως ἢ ἄλλως, δέν εἶναι ἄγνωστος εἰς αὐτάς. Ἡ ἀναγνώρισις τοῦ «δικαιώματος στή διαφορά» ἀποτελεῖ σπουδαίαν κατάκτησιν εἰς τήν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ διαφορετικότης ὅμως δέν εἶναι δυνατόν νά συγκαλύψῃ τὰς ὑπαρχούσας κοινάς ἀξίας. Πανανθρώπιναι ἀξίαι ἀνήκουν εἰς τό ἀξιακόν δυναμικόν τῶν μεγάλων θρησκειῶν, τό ὁποῖον πρέπει νά ἀναδεικνύεται. Αἱ θρησκεῖαι καλοῦνται νά ἀναγνωρίσουν τήν Οἰκουμενικήν Διακήρυξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου εἰς τό σύνολόν της. Τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀδιαίρετα. Δέν εἶναι δυνατόν νά γίνεται ἐπιλεκτική ἐπίκλησις καί χρήσις των.

Ἐκλεκτή ὁμήγουρις,

Πέραν πάσης ἀμφιβολίας, τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελοῦν μίαν πολύ σημαντικήν πολιτικήν κατάκτησιν, ἡ ὁποία ὠδήγησεν εἰς ἕνα ἀνθρωπινότερον κόσμον. Οὐδεμία συζήτησις περί τῶν κανονιστικῶν θεμελίων τῆς παγκοσμίου κοινωνίας δύναται νά ἀγνοήσῃ τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν σήμερον λάβαρον τῆς ἀνοικτῆς κοινωνίας καί σύμβολον τῶν ἀγώνων καί τῶν ἐλπίδων δι' ἕνα δικαιότερον κόσμον. Εἶναι βέβαιον, ὅτι θά παραμείνουν καί εἰς τό μέλλον ἕν ἐκ τῶν μεγάλων θεμάτων διὰ τήν ἀνθρωπότητα, μία διαχρονική ἔκφρασις τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ πορεία τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται ἀπό τήν στάσιν τῶν μεγάλων θρησκειῶν ἀπέναντί των. Ἐπίσης, φρονοῦμεν ὅτι ἡ πρόοδος εἰς τήν ἐφαρμογήν των διέρχεται ἀπό τήν ἀναγνώρισιν, τήν ὀρθήν κατανόησιν καί τήν ἐφαρμογήν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκείας. Ἡ ὑποχώρησις τοῦ θρησκευτικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ζωῆς εἰς τόν Δυτικόν κόσμον, παρά τά περί τοῦ ἀντιθέτου θρυλούμενα, ὄχι μόνον δέν προωθεῖ τούς στόχους τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἐπηρεάζει ἀρνητικῶς τόν σεβασμόν των. Ἐχει προσφυῶς γραφῇ, ὅτι «ὁμοῦ μετά τῆς λήθης ἢ τῆς ἀπωλείας τῆς διαστάσεως τοῦ μυστηρίου τῆς θρησκείας, ἐξαφανίζεται καί ἡ αἴσθησις διὰ τό ἀπαραβίαστον τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας». Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον τόν διαθρησκευτικόν διάλογον περί τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἀπελευθερώνει τὰς θρησκείας ἀπό τήν ἐσωστρέφειαν, πού πάντοτε τροφοδοτεῖ τόν φονταμενταλισμόν. Εἰς τόν διάλογον αὐτόν κάθε θρησκεία καλεῖται νά ἀναπτύσῃ τήν σημασίαν τῶν ἰδικῶν της ἀρχῶν διὰ τήν ἐποχήν μας, διὰ τά μεγάλα θέματα καί τὰς προκλήσεις τῶν καιρῶν, διὰ τήν δικαιοσύνην καί τήν εἰρήνην, καί νά συμβάλλῃ εἰς τήν διαμόρφωσιν κοινῶν δράσεων.

Περαίνοντες τόν λόγον, ἐπιθυμοῦμεν νά σημειώσωμεν ὅτι ἡ συνάντησις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι χῶρος ἀναδείξεως τῆς ὀρθῆς σχέσεώς της μέ τήν πολιτικήν. Ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία δέν ἀσχολεῖται μέ τήν

πολιτικήν ἐν τῇ στενῇ σημασίᾳ τοῦ ὅρου, ἡ μαρτυρία της εἶναι οὐσιαστικῶς καί διαχρονικῶς πολιτική. Ἀγωνίζεται κατὰ τῆς φαλκιδεύσεως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου εἰς τάς ποικίλας ὀψεις της, στιγματίζει τόν ρατσισμόν, τάς διακρίσεις, τάς συγχρόνους μορφάς δουλείας, ἀνθίσταται εἰς τάς δυνάμεις καί τάς τάσεις πού ὑποσκάπτουν τήν κοινωνικήν συνοχήν καί τήν εἰρήνην, προάγει τόν πολιτισμόν τῆς ἀλληλεγγύης καί τοῦ διαλόγου, τῆς συγκλίσεως καί τῆς συνεργασίας. Ἡ ἔνστασις ὅτι αὕτη ἡ παρέμβασις ἐμπλέκει τήν Ἐκκλησίαν εἰς τήν ἀμφισημίαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὅτι ἡ χριστιανική μαρτυρία μετατρέπεται εἰς πολιτικήν πράξιν, στερεῖται θεολογικῆς βάσεως καί εἶναι ἔνδειξις ἐξασθενήσεως τοῦ αἰσθητηρίου διά τήν σημασίαν τῶν ἱστορικῶν ἐξελίξεων.

Εὐχαριστοῦμεν διά τήν προσοχήν σας!

Φωτογραφία αρχείου

Διαβάστε επίσης:

[Ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής ιερούργησε στη Μητρόπολη Αθηνών](#)

[Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος: Στην εποχή μας πολλοί σφετερίζονται κοινές αξίες της ανθρωπότητας](#)